

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 73/2023

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 73/2023, este elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2023, nr. 359/2022, cu modificările ulterioare, pentru Fondul rutier a fost alocată suma de 2 327 012,4 mii lei, mijloace financiare care au fost repartizate pentru întreținerea și reparația drumurilor publice naționale cu o lungime totală de 5951 km și a construcțiilor ingineresti ale acestora, conform Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 73/2023.

Urmare a analizei volumului lucrărilor executate în raport cu cele planificate, precum și estimării necesarului lucrărilor ce urmează a fi realizate până la finele anului, se impune necesitatea operării unor modificări în cadrul Programului, prin redistribuirea mijloacelor financiare între capitolele de cheltuieli în interiorul Programului.

Astfel, se propune majorarea volumului mijloacelor financiare destinate întreținerii drumurilor publice naționale (întreținerea de rutină/curentă pe timp de vară și de iarnă, lucrări și servicii pentru întreținerea periodică, lucrări privind reparații la drumuri și poduri), principalele propuneri fiind următoarele:

La capitolul 1 „Întreținerea de rutină/curentă pe timp de vară” se ajustează în creștere volumul mijloacelor financiare **cu suma de 7 748,9 mii lei**, destinate în general lucrărilor de întreținere a zonei drumurilor, întreținere a trotuarelor, consolidarea localizată a acostamentelor, asigurarea scurgerii apelor din zona drumurilor, întreținerea mijloacelor pentru siguranța circulației rutiere și de informare, asigurarea esteticii drumurilor, întreținerea plantațiilor rutiere și perdelelor de protecție.

La capitolul 2 „Întreținerea de rutină a drumurilor publice naționale pe timp de iarnă” este necesară majorarea sumei cu **38 505,0 mii lei**, pentru acoperirea cheltuielilor din perioada de iarnă 2022-2023 și suplinirea stocurilor de materiale antiderapante pentru perioada de iarnă 2023-2024.

La capitolul 3 „Lucrări și servicii pentru întreținerea periodică” se diminuează suma alocată cu **- 6 881,9 mii lei**.

La capitolul 4 „Lucrări privind reparații la drumuri și poduri” în scopul realizării lucrărilor de reparații a drumurilor Regionale, cu indicele „G”, pe parcursul lunilor iulie –

noiembrie au fost desfășurate licitațiile publice pentru achiziționarea lucrărilor și încheiate 41 de contracte de antrepriză. Pentru 36 contracte lucrările a fost începute în luna septembrie 2023 și pe 6 contracte în luna noiembrie 2023. Termenul de executare a lucrărilor în toate contractele au fost stabilită data de 15.12.2023.

În a doua jumătate a lunii noiembrie 2023 pe întreg teritoriu Republicii Moldova au fost condiții meteorologice nefavorabile sub forma de ploaie, lapoviță, zăpadă cea ce a tergiversat executarea lucrărilor de către Antreprenori.

Pentru asigurarea calității și durabilității lucrărilor conform caietului de sarcini și a normativelor în vigoare lucrările care nu au fost executate până la data de 08.12.2023 au fost conservate și stopate și propusă prelungirea lor în prima jumătate a anului 2024. Astfel mijloacele financiare pe acest capitol se micșorează cu **49 568,2 mii lei**. (lista drumurilor care sau reparat e prezentată în Anexa 3 la Program)

La capitolul 5 „Reparații capitale a drumurilor și podurilor” se alocă mijloace suplimentare necesare pentru implementarea proiectelor de reparație a drumurilor naționale precum și a unor poduri, în sumă de **24 810,5 mii lei** conform volumelor executate/precizate.

La capitolul 6 „Elaborarea și adaptarea documentelor normative, a regulamentelor și specificațiilor” – din motivul imposibilității valorificării mijloacelor financiare alocate, se diminuează valoarea alocațiilor cu 2 239 mii lei.

La capitolul 7 „Gestionarea drumurilor publice” – se diminuează suma cu **6 027 mii lei**, din motivul că au fost reduse cheltuielile de arbitraj și judecată și îndeplinirea funcției de Beneficiar la lucrările executate din investiții externe.

La capitolul 8 „Executarea lucrărilor de proiectare, evaluarea drumurilor și podurilor, procurarea terenurilor” – suma se micșorează cu **1 100,0 mii lei**, din motivul neprocurării terenurilor alocate în cadrul Proiectului de modernizare a drumului M2 Centura mun. Chișinău, Sectorul 2.

La capitolul 11 „Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor (conform anexai nr. 2” – suma se micșorează cu **4 606,6 mii lei** din considerentul diminuării cheltuielilor pentru supervizare a proiectului de îmbunătățire a drumurilor locale.

La capitolul 12 „Procurarea utilajului și echipamentului” – au fost alocate mijloace financiare în sumă de **2 400 mii lei**. În urma desfășurării licitației publice a fost încheiat contracte de antrepriză pentru procurarea utilajului și echipamentului necesar, inclusiv sistemului de măsurare a traficului pe drumurile publice naționale și dotarea laboratorului de încercări a Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”. Totodată achiziția publică privind extinderea sistemului de prognoze și control al condițiilor de circulație prin multiplicarea utilajelor meteo rutiere a fost anulată în vederea revizuirii caietului de sarcini. Astfel din

motivul imposibilității valorificării mijloacelor financiare alocate, suma se diminuează cu **191,8 mii lei**

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ este coerent cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are drept scop modificarea/ajustarea *Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023*, cu modificările ulterioare, prin redistribuirea mijloacelor Fondului rutier între capitolele de cheltuieli în interiorul Programului, și distribuirea mijloacelor suplimentar alocate, după cum urmează:

Articolul de cheltuieli		Volumul de lucrări pentru drumurile naționale aprobat prin HG 863/2023 (mii lei)	Volumul de lucrări pentru drumurile naționale aprobat prin HG (mii lei)	Diferența (mii lei) 5=4-3
1	2	3	4	5
	TOTAL Mijloace financiare planificate din fondului rutier	2 327 012,4	2 327 012,4	0,0
	TOTAL Întreținerea drumurilor publice naționale (p.1-4; și p.7 din prezentul Program), inclusiv	1 592 496,3	1 576 273,1	-16 223,2
1.	Întreținerea rutină/curentă pe timp de vară - total, inclusiv:	499 105,3	506 854,2	7 748,9
1.1	întreținerea de rutină a îmbrăcăminților asfaltice (înlăturarea denivelărilor și fâgașelor, plombări, colmatarea fisurilor și crăpăturilor, badijonarea suprafețelor poroase, corectarea în profil transversal și longitudinal cu mixturi asfaltice)	224 203,3	230 100,0	5 896,7
1.2	întreținerea de rutină a îmbrăcăminților din beton de ciment (plombări, colmatări, refacere rosturi, eliminarea fenomenelor de pompaj, refacere de dale)	4 680,0	5 650,0	970,0
1.3	întreținerea de rutină a drumurilor pietruite/din macadam (greblarea pietrei neîmpănate cu reîntoarcere în partea carosabilă, astuparea gropilor și fâgașelor cu material pietros, scarificarea cu reprofilare și compactare cu adaus sau fără a materialului pietros)	46 482,0	50 840	4 358,0
1.4	întreținerea de rutină a drumurilor din pământ (profilarea suprafeței carosabile, eliminarea gropilor și fâgașelor cu adaus de nisip sau balast, stabilizarea suprafețelor carosabile cu lianți hidraulici sau bituminoși)	3 848,0	3 120,0	-728,0
1.5	întreținerea de rutină comună a tuturor drumurilor (întreținerea zonei drumurilor, întreținerea trotuarelor, consolidarea localizată a acostamentelor, asigurarea scurgerii apelor din zona drumurilor, întreținerea mijloacelor pentru siguranța circulației rutiere și de informare, asigurarea esteticii drumurilor, întreținerea plantațiilor rutiere și perdelor de protecție)	204 060,0	202 613,5	-1 446,5

1.6	întreținere de rutină lucrări neprevăzute : în caz de inundații, alunecări de teren, inclusiv pentru contracte multianuale bazate pe performanță, etc	6 000,0	5 900,7	-99,3
1.7	întreținerea de rutină a lucrărilor de artă / podurilor și podețelor (menținerea stării tehnice corespunzătoare și a exigențelor esențiale, refacerea localizată a elementelor degradate a podurilor și podețelor; calea podului: curățirea de vegetație, colmatarea fisurilor și crăpăturilor, reparații izolate ale carosabilului și elementelor de rezistență, lucrări de impermeabilizare; reparația și curățirea izolată a: gurilor de scurgere, parapetelor, aparatelor de reazem, suprastructurii, elementelor de rezistență, rampelor, albiei, apărărilor de maluri, etc.)	9 832,0	8 630,0	-1 202,0
2.	Întreținerea de rutină a drumurilor publice naționale pe timp de iarnă (pregătirea pentru sezonul de iarnă) - total, inclusiv:	98 400,0	136 905,0	38 505,0
2.1	Întreținerea de rutină pe timp de iarnă (pregătirea pentru sezonul de iarnă: amenajarea parazăpezilor, curățirea sistemelor de evacuare a apelor, asigurarea cu material antiderapant în depozite; dezăpezirea manuală și mecanică, răspândirea materialului antiderapant; achiziționarea utilajelor și mecanismelor pentru întreținerea de iarnă)	98 400,0	136 905,0	38 505,0
3.	Lucrări și servicii pentru întreținerea periodică - total, inclusiv:	167 851,2	160 969,3	- 6 881,9
3.1	întreținerea periodică a îmbrăcăminților din beton asfaltic și beton de ciment (execuția tratamentelor bituminoase directe sau inverse, execuția straturilor bituminoase foarte subțiri, reciclarea în situ a îmbrăcămintei asfaltice, straturi bituminoase subțiri executate la rece de tip „slurry seal”)	14 620,0	14 611,5	-8,5
3.2	întreținerea periodică pentru lucrări de siguranță rutieră (aprovizionarea și montarea a semnelor și indicatoarelor rutiere noi, consolelor, portalurilor, stâlpilor de dirijare, parapetelor de siguranță metalice, parapete din beton tip ”NEW JERSEY”, stâlpilor de ghidare, bornelor kilometrice, elementelor reflectorizante, semafoarelor, amenajarea sensurilor giratorii, intersecțiilor, trecerilor pentru pietoni, denivelărilor artificiale, marcajelor rutiere, etc.) inclusiv:	100 880,6	100 880,6	0,0
3.3	întreținerea periodică a lucrărilor de artă/ poduri și podețe (înlocuirea îmbrăcămintei rutiere de pe calea podurilor și trotuare, înlocuirea rosturilor de dilatație-contrație, înlocuirea parapetelor pietonale și de siguranță, refacerea straturilor de protecție a elementelor de rezistență-cămășuiri, refacerea casurilor, pereurilor, sferturilor de con, execuția torcretărilor, schimbarea aparatelor de reazem, vopsirea tablurilor și elementelor metalice, execuția lucrărilor de consolidare elementelor din beton armat și beton precomprimat)	25 000,0	23 240,0	-1 760,0
3.4	întreținerea periodică pentru lucrări amenajarea pavilioanelor auto, a stațiilor transport public și locurilor de parcare (reparația parcarilor, pavilioanelor auto și stațiilor existente, execuția pavilioanelor și stațiilor noi, asigurarea dotărilor: coșuri de gunoi, mese, bănci, etc.)	9 606,2	7 092,8	-2 513,4
3.5	întreținerea periodică: plantații rutiere noi (completările și defrișările de plantații pe zona drumurilor)	8 500,0	5 900,0	-2 600,0

3.6	întreținerea periodică: protejarea corpului și platformei drumurilor (amenajarea și execuția lărgirilor carosabile, consolidarea acostamentelor, construcția trotuarelor, amenajarea și construcția rigolelor și șanțuri capitale, execuția de drenuri/drenaje, canale, ziduri de sprijin, corecții de albie și torente de până la 200 m, execuția de drumuri pietruite cu straturi stabilizate cu lianți hidraulici sau bituminoși și acoperirea cu straturi bituminoase, execuția drumurilor de acces, podețe la drumuri laterale, etc)	9 244,4	9 244,4	0,0
4.	Lucrări privind reparații la drumuri și poduri - total, inclusiv:	717 422,8	667 854,6	-49 568,2
4.1	reparația îmbrăcăminților rutiere (restabilirea straturilor de bază și de uzură, ranforsarea îmbrăcăminții rutiere pe drumurile pietruite/din macadam, execuția în rampă a benzilor rutiere suplimentare, eliminarea punctelor periculoase (puncte negre), ajustarea elementelor geometrice existente la categoria tehnică de drum).	224 826,1	224 826,1	0,0
4.1.1	reparația îmbrăcăminților rutiere (stabilizarea straturilor de bază și de uzură, restabilirea îmbrăcăminții rutiere pe drumurile pietruite/din macadam, execuția în rampă a benzilor rutiere suplimentare, eliminarea punctelor periculoase (puncte negre), ajustarea elementelor geometrice existente la categoria tehnică de drum). Anexa nr.3	492 596,7	443 028,5	-49 568,2
4.2	reparația lucrărilor de artă/ podurilor și podețelor (înlocuirea elementelor degradate la suprastructură și infrastructură, consolidarea elementelor infrastructurii, consolidarea provizorie în vederea efectuării unor transporturi agabaritice, execuția podurilor provizorii, demolări și desființări de poduri)	0,0	0,0	0,0
5.	Reparații capitale a drumurilor și podurilor (reconstrucția, reabilitarea, reparația capitală drumurilor publice naționale și a construcțiilor ingineresti (conform anexei nr.1)) - total, inclusiv :	588 189,5	613 000,0	24 810,5
5.1	reparația capitală a drumurilor (reconstrucția, reabilitarea, reparația capitală drumurilor publice naționale în baza documentației de proiect, pe lungimea integrată a drumului propriu zis sau sectoare tronsoane/loturi)	448 789,5	457 329,0	8 539,5
5.2	reparația capitală a lucrărilor de artă / podurilor și podețelor (reconstrucția, reabilitarea, reparația capitală a drumurilor publice naționale, în baza documentației de proiect, rezultată din asigurarea durabilității și fiabilității și siguranței lucrărilor de artă)	139 400,0	155 671,0	16 271,0
6.	Elaborarea și adaptarea documentelor normative, a regulamentelor și specificațiilor tehnice, etc.	260,0	571,1	311,1
7.	Gestionarea drumurilor publice (inclusiv cheltuieli de arbitraj și judecată), inclusiv:	109 717,0	103 690,0	-6 027,0
8.	Executarea lucrărilor de proiectare, evaluarea drumurilor și podurilor, procurarea terenurilor	101 060,0	99 960,0	-1 100,0
9.	Dezvoltarea bazei de producție a unităților care efectuează lucrări de întreținere a drumurilor S.A. „Drumuri”, procurarea tehnicii și utilajului pentru acestea.	0,0	0,0	0,0
10.	Executarea lucrărilor de cercetare științifică, transfer tehnologic, aplicate la sectoare experimentale de drumuri și poduri	3 000,0	0,0	0,0

11.	Cofinanțarea proiectelor de reabilitare a drumurilor (conform anexei nr.2), inclusiv:	39 606,6	35 000,0	-4 606,6
12.	Procurarea utilajului și echipamentului - total inclusiv:	2 400,0	2 208,2	-191,8
12.1	dotarea laboratorului de încercări a Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”.	1 500,0	1 444,8	-55,2
12.2	măsurarea traficului pe drumurile naționale.	800,0	733,4	-66,6
12.3	extinderea sistemului de prognoze și control al condițiilor de circulație prin multiplicarea utilajelor meteo rutiere.	100,0	30,0	-70,0

5. Fundamentarea economic-financiară

Modificările propuse la *Programul privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2023*, cu modificările ulterioare, se încadrează în limita mijloacelor financiare disponibile pentru Fondul rutier, aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022, cu modificările ulterioare.

Subsecvent, propunerile de modificare sunt efectuate urmare a analizei volumului lucrărilor executate în raport cu cele planificate, precum și estimării necesarului lucrărilor ce urmează a fi realizate până la finele anului.

Modificările propuse vor contribui la utilizarea eficientă și în volum deplin a mijloacelor financiare alocate pentru Fondul rutier alocate pentru anul 2023.

Concomitent, în scopul încadrării în perioada favorabilă de executare a lucrărilor rutiere, inclusiv efectuarea plăților până la sfârșitul anului se impune intrarea în vigoare a modificărilor propuse la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare aprobării prezentului proiect de hotărâre de Guvern nu va fi necesară modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În exercițiul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre a fost plasat pe pagina web a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, directoriul „Transparența decizională” și pe portalul www.particip.gov.md.

În același timp, facem mențiunea importantă că proiectul va fi supus coordonării și examinării în ședința Consiliul fondului rutier din data de 19.12.2023, în conformitate cu Regulamentul Consiliului fondului rutier, aprobat prin Legea fondului rutier nr. 720/1996.

Complementar, acest document se atribuie actelor exceptate de la procedura examinării în cadrul ședinței Secretarilor generali ai ministerului, potrivit pct.233 subpct.8) din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018 în coroborare cu art.1 al Legii fondului rutier nr.720/1996, care stabilește expres destinația și distribuirea fondului rutier instituit în cadrul bugetului de stat.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de act normativ este exceptat de la expertiza anticorupție, potrivit prevederilor art.28 alin.(2) din Legea integrității nr.82/2017.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul prezentat nu are ca scop armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, în sensul Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice, conform art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, iar concluziile expertizei juridice a Ministerului Justiției vor fi încorporate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Secretar general

Angela ȚURCANU